

Pysäköinninvalvonnan järjestäminen Nurmijärven kunnan alueella

Kunnanhallitus 25.09.2023 § 127

1709/00.02.00.02/2022

1812/08.02.03.00/2021

Taustaa

Kunnallisen pysäköinninvalvonnan tarpeellisuutta on edellisen kerran arvioitu Nurmijärvellä alkuvuodesta 2022 (kunnanhallitus 31.1.2022, § 15). Silloin kunnanhallitus katsoi, että käytettävissä olleen selvityksen perusteella kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestäminen ei vaikuttanut kannattavalta eikä tarkoituksenmukaiselta, kun otettiin huomioon valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Selvitys perustui kunnan omana toimintana järjestettävään valvontaan, joka olisi edellyttänyt muun ohella yhden-kahden tarkastajan rekrytointia, työvälineiden, auton ja muiden resurssien hankkimista ja pysäköinninvalvojan (lakimiehen) nimeämistä kyseiseen tehtävään.

Pysäköinnin valvonnasta on tämän jälkeen jätetty valtuustoaloite loppuvuodesta 2022. Siinä todetaan, että pysäköinnin ongelmat lisääntyvät jatkuvasti etenkin uusilla asuntoalueilla niin Klaukkalassa kuin Kirkonkylällä, eikä niitä ole saatu ratkaistua lisäämällä pysäköintialueita. Lisäksi uusia pysäköintikieltoja katujen varsille lisätään jatkuvasti. Väärinpysäköinti estää monesti katujen ja kunnan kiinteistöjen hoitotoimenpiteitä kuten lumenaurasta sekä aiheuttaa turvallisuusongelmia. Aloitteessa kiinnitettiin myös huomiota edellä viitattuun pysäköinninvalvonnan tarpeellisuutta koskevaan selvitykseen. Aloitteen mukaan selvityksessä ei tutkittu riittävästi mahdollisuutta järjestää pysäköinnin valvontaa yhteistyössä läheisten kuntien kanssa. Selvityksestä puuttuivat myös turvallisuus- ja katujen/kiinteistöjen parkkipaikkojen hoitokulmat, jotka ovat perusteita pysäköinninvalvonnalle. Tässä esityksessä vastataan myös valtuustoaloitteessa esitettyihin seikkoihin.

Kunnassa on tunnustettu tarve kunnalliselle pysäköinninvalvonnalle poliisin suorittaman valvonnan rinnalla ja myös Itä-Uudenmaan poliisilaitos on puoltanut sen järjestämistä. Kunta on jo edellisellä kerralla päätöksentekoaan varten pyytänyt lausuntoa ja sellaisen saanut Itä-Uudenmaan poliisilta, joka lausunnossaan katsoi, että kunnassa on tehostettu pysäköinninvalvonnan tarve (POL-2021-154664).

Näin ollen ryhdyttiin selvittämään kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämistä seudullisena yhteistyönä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus huolehtii sopijakuntiensa Järvenpään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven ja Tuusulan ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen tehtävistä Tuusulan toimiessa ympäristökeskuksen isäntäkuntana. Tällä hetkellä kunnista ainoastaan Järvenpäässä ja Keravalla harjoitetaan kunnallista pysäköinninvalvontaa.

Sopijakunnat ovat pyytäneet ympäristökeskuksen johtajaa kokoamaan työryhmän selvittämään, voisiko kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestää kunnissa yhteistyössä käyttäen järjestävänä organisaationa olemassa olevaa kuntien yhteistä ympäristökeskusta. Työryhmään osallistuvat Nurmijärveltä kunnanlakimies Sari Forsström, Tuusulasta liikenneinsinööri Jukka-Matti Laakso, Keravalta vs. toimialuejohtaja Erkki Vähätörmä, Järvenpäästä hallintopäällikkö Topi Luostarinen ja Mäntsälästä kuntakehitysjohtaja Vesa Gummerus.

Paikalliset olosuhteet ja nykytila Nurmijärvellä

Lainvastainen pysäköinti ja ylipäänsä pysäköintiin liittyvät ongelmatilanteet näkyvät säännöllisesti myös kunnan saamissa Solmu-palautteissa. 1.1.-18.9.2023 välisenä aikana saatiin 1425 palautetta. Näistä 5,5 % (79 kpl) olivat ilmoituksia hylätyistä autoista ja 4,8 % liittyi pysäköinnin valvontaan (tähän mennessä 148 palautetta). Vastauksena on säännönmukaisesti ollut yhteenveto, mitä kunta on ongelmalle tehnyt tai tekemässä, esimerkiksi pysäköintipaikkoja rakentamalla sekä toteamus, että poliisi valvoo resurssiensa puitteissa ja että kunnallista pysäköinninvalvontaa sen rinnalla ei ole. Liikenneturvallisuutta ja liikennemerkkejä tulisi tietysti noudattaa, oli valvontaa tai ei.

Liikennesääntöjen vastaista pysäköintiä ilmenee erityisen haitallisesti muun muassa: Kirkonkylässä Krannilan alueella (Vehnäpellontie ym.); Klaukkalassa Ropakkotien-Alitilantien alueella, Viirinlaaksossa, Ratsutilan alueella, Kiikkaistenkujalla, Gunnarintiellä, Seppälänkujalla sekä Harjulan alueella. Erityisesti Klaukkalan keskittymissä sääntöjen vastainen ja liikenneturvallisuutta vaarantava pysäköinti on tavanomaista.

Todennäköisesti näiden lisäksi tulevaisuudessa ongelmia voi aiheutua alueilla, joissa on voimassa vielä vanha kaavamääräys, kuten Vanha-Klaukka. Tähän kaavamääräykseen päivitetty pysäköintinormi ei ehtinyt.

Tarkempi selvitys paikallisen pysäköinnin ongelmasta ja jo tehdyistä ratkaisuista tilanteen helpottamiseksi on tämän esityksen liitteenä.

Päätöksen liitteenä on lisäksi yleispiirteinen tarkastelu väestömäärän kehityksestä päätaajamissa (Klaukkala, Kirkonkylä, Rajamäki). Kokoavana huomiona voidaan todeta, että asukasmäärän kasvu tuo myös liikennemäärän kasvua ja liikennevälineiden määrän kasvua kaikille näille päätaajama-alueille.

Kunnan ympäristötoimi kiertää säännöllisesti kunnan alueita ja havaitessaan puutteita esimerkiksi liikennemerkkien osalta, toteuttaa korjaavat toimenpiteet tarpeet havaitessaan. Havaintojen perusteella voidaan todeta, että ongelmapysäköinti on päivittäistä, jatkuvaa ja aiheuttaa liikenneturvallisuuden vaarantumista. Kaksikaistaisiksi tarkoitetuista kaduista tulee pysäköintikieltoalueelle pysäköityjen autojen vuoksi yksikaistaisia ja katujen kunnossapito ja lumenauraus vaikeutuu. On selvää, että ajoratojen ahtaus vaarantaa liikenneturvallisuutta, kuten koululaisten kulkemista (esimerkkinä Alitilantie). Kieltoimerkeistä huolimatta autoja pysäköidään kadunvarsille, koska siitä ei useimmiten aiheudu sanktioita poliisin rajattujen valvontaresurssien vuoksi. Kieltojen vastainen pysäköinti osoittaa piittaamattomuutta, johon ei tehokkaasti ja uskottavasti voida nykytilanteessa puuttua.

Kunnalle aiheutuu myös kustannuksia, kun autoja pysäköidään tieliikennelain vastaisesti maastoon, koska pientareet ja viheralueet vaurioituvat (mm. Kyntäjäntie). Pysäköinninvalvonta myös mahdollistaisi ajoneuvojen omistajien ja kuljettajien neuvomista ja ohjeistamista oikeasta pysäköimisestä.

Yksityinen pysäköinninvalvonta suorittaa yksityisalueiden ja määrättyjen kiinteistöjen sopimusperusteista valvontaa. Se ei suorita tieliikennelakivalvontaa, joten sopimusperusteinen pysäköinninvalvonta ei ratkaise ongelmaa.

Ratkaisuna esitetään uskottavan kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämistä alle esitetyllä tavalla. Myös Itä-Uudenmaan poliisi on jo aiemmin puoltanut tehostettua valvontaa Nurmijärven alueella (liite).

Alustava suunnitelma pysäköinninvalvonnan järjestämisestä

Selvityksen tuloksena esitetään mallia, jossa ympäristökeskukseen perustetaan uusi pysäköinninvalvonnan palveluyksikkö, johon Tuusulan, Järvenpään ja Keravan kuntien virassa olevat pysäköinnintarkastajat siirtyvät vanhoina työntekijöinä. Kunnissa on tällä hetkellä kahdeksan pysäköinnintarkastajan virkaa, joista kuusi on täytetty. Yksi täyttämättä olevista viroista muutetaan johtavan pysäköinnintarkastajan viraksi ja se täytetään avoimella hakumenettelyllä henkilöllä, jolla on kokemusta pysäköinnintarkastajan tehtävistä sekä tarvittavaa osaamista lähiesihenkilötehtäviin. Toinen virka täytetään tarvittaessa siten että pysäköinnintarkastajia on 7 ja yksi johtava pysäköinnintarkastaja.

Pysäköinninvalvojan tehtäviä hoitamaan palkataan lakimies, joka sijoitetaan ympäristökeskuksen hallintoyksikköön johtamaan ja valvomaan pysäköinninvalvontaa. Sekä pysäköinninvalvojan että johtavan pysäköinnintarkastajan esihenkilönä toimii ympäristökeskuksen johtaja.

Pysäköinnintarkastajien käyttöön varataan tarvittavat toimitilat Hyrylästä. Kukin sopijakunta osoittaa pysäköinnintarkastajien käyttöön taukotilat siten, ettei kahvi- ja lounastaukoa varten ole välttämätöntä ajaa edestakaisin Hyrylään. Nurmijärvellä taukotilan järjestymistä on selvitelty ja yhteiskäyttöinen tila löytyisi esimerkiksi Klaukkalasta Matkakeskuksen luota.

Tarkastuskäyttöön hankitaan kolme leasingautoa siten, että tarkastustoimintaa tekee kuusi tarkastajaa kerrallaan. Pysäköinnintarkastusta varten hankitaan pysäköintivirhemaksujen asianhallintajärjestelmä kilpailuttamalla syksyn 2023 aikana sekä tarkastajien kenttätööhön tarvittavat laitteistot ja välineistöt.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on olemassa oleva kuntien yhteinen viranomainen ja sen kautta järjestettävän yhteistyön laajentaminen kunnallisen pysäköinninvalvonnan suuntaan on yksinkertaisempaa kuin kokonaan uuden rakenteen perustaminen. Ympäristökeskus on toiminut vuodesta 2009 asti ja sillä on hyvää kokemusta erilaisten viranomaispalveluiden tuottamisesta ja kuntakohtaisten menojen ja tulojen kohdentamisesta siten, että kukin kunta maksaa vain omaan alueeseen kohdistuvista palveluista. Pysäköinninvalvonnan järjestäminen yhtä kuntaa suuremmassa yksikössä mahdollistaa pysäköinnintarkastajien turvallisen parityöskentelyn ja tehokkaamman resurssien käytön verrattuna siihen, että kussakin kunnassa olisi 1–2 omaa pysäköinnintarkastajaa.

Kun kunnat ovat kukin omalta osaltaan tehneet päätöksen pysäköinninvalvonnan järjestämisestä yhteistyössä ja hakeneet sitä varten tarvittavan Aluehallintoviraston luvan, päivitetään kuntien hallintosäännöt ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö tehtävien ja toimivallan osalta. Samoin päivitetään yhteistoimintasopimus, jossa sopijakunnat sopivat ympäristökeskuksen toimialaan kuuluvista tehtävistä.

Pysäköinninvalvonnan alustavat taloussuunnitelmat

Alustavat suunnitelmat tarkastustyön kohdentamisesta, resurssitarpeesta ja perittävien pysäköintivirhemaksujen määristä perustuvat Keravan kaupungilla tehtyihin laskelmiin.

Pysäköintivirhemaksun suuruus on 20 euroa, mikäli kunta ei ole hakenut sisäministeriöltä maksun korottamista. Ympäristökeskuksen sopijakunnissa ainoastaan Mäntsälässä on käytössä alin 20 euron pysäköintivirhemaksu. Muissa kunnissa maksut ovat 50 euroa (Kerava, Nurmijärvi, Tuusula) tai 60 euroa (Järvenpää).

Työryhmä arvioi, että pysäköinninvalvonta on mahdollista järjestää siten, että siitä ei aiheudu kustannuksia kunnille ainakaan ensimmäisen vuoden ohjelmistohankintojen jälkeen. Mikäli ohjelmistot ja laitteistot on mahdollista hankkia palveluna, toiminta saattaa olla taloudellisesti kannattavaa jo ensimmäisenä toimintavuotena. Poikkeuksen tästä tekee Mäntsälä, jonka

pysäköinninvalvonnasta kertyvät tulot jäävät muita kuntia pienemmäksi johtuen alhaisesta pysäköintivirhemaksusta.

Pysäköinninvalvonta on tarkoituksenmukaista organisoida siten, että kukin kunta maksaa omalle alueelleen kohdistuvan valvonta- ja tarkastustyön ja kustakin kunnasta perityt pysäköintivirhemaksut luetaan kunnan eduksi samaan tapaan kuin ympäristökeskuksen muidenkin menojen ja tulojen kohdistaminen toteutetaan. Resursseja kohdistetaan tarpeen mukaan uudelleen, kun toiminta vakiintuu.

Arvio kunkin kunnan alueella jaettavien pysäköintivirhemaksujen määrästä esitetään alla olevassa taulukossa.

2024	Asukas- määrä	Pysäköinnin vaikeuskerroin	Virhemaksujen määrä	Valvonnan määrä (htv)	virhemaksu €	arvioidut maksutulot
Klaukkala	18 500	0,7	1 439	0,7	50	71 950
Kirkonkylä	7 500	0,5	417	0,2	50	20 850
Rajamäki	7 500	0,4	333	0,2	50	16 650
Hyrylä	23 000	0,6	1 533	0,8	50	76 650
Jokela	6 500	0,4	289	0,1	50	14 450
Kellokoski	5 000	0,3	167	0,1	50	8 350
Järvenpää	45 000	1	5 000	2,5	60	300 000
Kerava	38 000	0,7	2 956	1,5	50	147 800
Mäntsälä (taajama ja lähiympäristö)	15 000	0,5	833	0,2	20	16 660

Seuraava taulukko esittelee pysäköinninvalvonnan arvioidut tulot ja menot kahtena ensimmäisenä toimintavuotena. Palveluiden ostot sisältävät mm. pysäköinnintarkastukseen tarvittavan ohjelmiston hankinnan ja laitteistohankinnat sekä Tuusulan isäntäkunnan palvelujen kulut. Vuoden 2025 taloussuunnitelmassa oletetaan, että kaikki kunnat ovat korottaneet pysäköintivirhemaksunsa Järvenpään tasolle 60 euroon.

Tarkempi talousarvio esitetään Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen vuoden 2024 talousarviossa, joka tulee päätettäväksi budjettikäsittelyn yhteydessä. Samassa yhteydessä esitetään päätettäväksi myös tarvittavat virat ja vakanssimuutokset.

	2024	2025
TOIMINTAMENOT	-582 834	-585 834
Palkat	-327 414	-327 414
Palkan sivukulut	-68 619	-68 619
Palveluiden ostot	-120 800	-119 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-43 000	-47 000
Vuokrat	-22 000	-22 000
Muut kulut	-1 000	-1 000
TOIMINTATUOTOT		
Maksutulot	673 360	778 020
TUOTTO	90 526	192 186

Tulojen ja menojen jakautuminen kunnittain vuonna 2024 perustuen arvioituun virhemaksujen määrään ja käytettäviin, alustava arvio:

2024	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Tuusula	Yhteensä
TOIMINTAMENOT	-231 283	-138 770	-18 503	-101 765	-92 513	-582 834
Palkat	-129 926	-77 956	-10 394	-57 168	-51 971	-327 414
Palkan sivukulut	-27 230	-16 338	-2 178	-2 853	-10 892	-59 491
Palveluiden ostot	-47 937	-28 762	-3 835	-21 092	-19 175	-120 800
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 063	-10 238	-1 365	-7 508	-6 825	-43 000
Vuokrat	-8 730	-5 238	-698	-3 841	-3 492	-22 000
Muut kulut	-397	-238	-32	-175	-159	-1 000
TOIMINTATUOTOT						
Maksutulot	300 000	147 800	16 660	109 450	99 450	673 360
TUOTTO	68 717	9 030	-1 843	7 685	6 937	90 526

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle,

- että valtuusto päättää käynnistää kunnallisen pysäköinninvalvonnan 1.1.2024 alkaen ja esittää aluehallintovirastolle, että se myöntää Nurmijärven kunnalle toistaiseksi voimassa olevan luvan siihen, että kunta alueellaan poliisin ohella huolehtii pysäköintiä ja pysäyttämistä sekä joutokäyntiä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta sekä pysäköintivirhemaksujen ja muiden pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa säädettyjen seuraamusten määrittämisestä
- että kunnallisen pysäköinninvalvonnan järjestämisvastuu siirretään Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen palvelusopimusta päivitetään tältä osin, ja
- että 14.12.2022 päivätty valtuustoaloite ”Pysäköinninvalvonnan järjestäminen Nurmijärven kunnan alueella yhteistyössä muiden kuntien kanssa” todetaan loppuun käsitellyksi.

Pöytäkirja hyväksytään ja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.

Valmistelija

kunnanlakimies Sari Forsström, sari.forsstrom(at)nurmijarvi.fi

Käsittely

Palautusesitys

Otto Suhonen esitti Rädyn kannattamana asian palauttamista valmisteluun siten, että tekniseltä lautakunnalta pyydetään lausuntoa ennen käsittelyä kunnanhallituksessa ja -valtuustossa. Valmistelussa on selvitettävä, onko kunnan alueella noudatettavia periaatteita pysäköintikieltojen asettamisessa tarpeen yhtenäistää, ja onko väärin pysäköintiin joitain vaihtoehtoisia puuttumiskeinoja.

Perustelut esitykselle: Hallintosäännön mukaan tekninen lautakunta vastaa kunnan liikenneasioista. Pysäköintikieltojen asettaminen on teknisen lautakunnan alaista toimintaa, joten myös näiden kieltojen valvontaa koskeva asia sopii sen tehtäväalueelle.

Koska oli tehty kannatettu palautusesitys, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten, että
JAA= asian käsittelyn jatkaminen
EI= Suhosen palautusesitys

Äänestyksen tulos:

JAA 8 (Raekannas, Tapiolinna, Hägg, Niinimäki, Pirkkala, Sandberg, Sivula, Vaulamo)
EI 3 (Suhonen, Maijala, Rätty)

Kunnanhallitus päätti äänin 8 JAA – 3 EI jatkaa asian käsittelyä.

Muutosesitys

Maiju Tapiolinna esitti Sivulan, Pirkkalan, Maijalan ja Raekannaksen kannattamana, että pysäköinninvalvontaa ei oteta Nurmijärvellä käyttöön. Lisäksi edellytetään, että kunta lähtee tekemään selvitystä pysäköintiongelman ratkaisemiseksi (mm. pysäköintikieltoalueet ja vapaat parkkitilat).

Perustelu: Osa kunnan pysäköintiongelmissa ovat itse aiheutettuja eikä näistä voi kuntalaisia rangaista pysäköinninvalvonnalla. Kunnalle ei myöskään tule pysäköintivalvontamaksuista suurempaa taloudellista hyötyä kulujen jälkeen.

Koska oli tehty kannatettu muutosesitys, puheenjohtaja määräsi pidettäväksi nimenhuutoäänestyksen siten että,
JAA= esittelijän pohjaesitys
EI = Tapiolinnan muutosesitys

Äänestyksen tulos

JAA 2 (Niinimäki, Sandberg)
EI= 7 (Raekannas, Tapiolinna, Hägg, Maijala, Pirkkala, Sivula, Vaulamo)
TYHJÄ = 2 (Rätty, Suhonen)

Kunnanhallitus päätti äänin 2 JAA – 7 EI – TYHJÄ 2 hyväksyä Tapiolinnan muutosesityksen.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää valtuustolle, että

- pysäköinninvalvontaa ei oteta Nurmijärvellä käyttöön,
- 14.12.2022 päivätty valtuustoaloite "Pysäköinninvalvonnan järjestäminen Nurmijärven kunnan alueella yhteistyössä muiden kuntien kanssa" todetaan loppuun käsitellyksi sekä
- edellytetään, että kunta lähtee tekemään selvitystä pysäköintiongelman ratkaisemiseksi (mm. pysäköintikieltoalueet ja vapaat parkkitilat).

Pöytäkirja hyväksyttiin ja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Asian käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 16.33–16.40.